

sobre la tierra el rocío» (CRos, *Dicc.* 1764, 288); i entre els xurros d'Enguera i C. d. Navarrés: «tirar una cosa de la boca (un hueso de fruta etc.); dejar escapar una risa contenida, tirar un pedo con aire» (Gulsoy, c. 1970).

Ja figura aquest verb en els diccionaris de rims del S. XIV = *estuf* i *estufa* en el de JMarc (1104, 237), *estuf*, *estufà*, *estufse*, *estufi* en el d'Aversó (1381.10, 109, 648, 1016). En l'acc. 'esponjar, botir, inflar' en BMetge: «aquest vel no és ben ensafranat, aquest altre no és bé *estufat*» (*Somni* III). Aquesta acc. és la predominant avui, i més en cat. central: «estovar, dilatar alg. c.; posar flonja alg. c. per medi d'alg. líquid que s'hi introdueix, com el pa ab aygua» (Belv.), «--- 'm desperto --- és estat un somni! --- *estufo* el meu gabell de palla per tenir el cap més alt ---», Ruyra (trad. d'Erkman-Ch., *Rond.*, 13).

També es troben les altres més o menys pertot: val. «*estufar-se*: amostazarse: enfadarse enojarse o picarse, de suerte que la cólera se essalte, y haga estremos de notable sentimiento» (CRos, *Dicc.*, id.); «*estufar ad algú*: rebre'l malament, anutjar-lo» PnaCast. (Borràs Jarque, *BSCC* xv, 247); «*estufar*: parlar-li a algú irat, respondre amb mals modos», EValor-JGiner (1950:55); «*estufar*, V. *ensuperbir*», *DTol.* 1647. Pel costat vanitos: «*estufar-se*: revestir-se de fausto; e. obrant alg. c.: *mirau vós com ell se estufa*; e. *tenint les mans a cada costat: qui és aquest que s'estufa caminant?*», Lacav.; men. *estufar-se* (Camps Merc., *Folk.* I, 101, text a *MAGARRUFA*); «ay com s'estufen les mares ab una filla com cal!», JCollèl (*J. Flo.* 1870, 124).

Variet secundària *estufir*: 'esclatar': «tornaren a *estufir* a riure ses allotes i, ni per aqueixes! Venga bones pentinades i allisades de clenxa», JoCastelló (*Rond. Eiv.*, 55); *estufit*, CRos, *Dicc.* de 1739 'ester-nut', 'rebut', 'reposteg'; *estufir* a Bicorn (Gulsoy). *Estufament*: «les vilaniuhèques no podian suportar ab serenitat aquell luxu, que les humiliava a totes, ni l'estufament orgullós ab què 's presentavan al pas-seig», Noller (*Vilaniu*, 81).

Estufador: «els *estufadors* eren uns canuts de canya, d'un pam de llarc, foradats del tot per una, y per l'atre, amb un foradet al mitj del nuc, que a modo d'eixeriques usaven els chics de les montanyes d'Alcoy --- y apretant el tapó o émbolo s'arriuyaven uns als atres que era un gust --- y s'eixerigaven amb l'aygua de la fònt, *estufant-se* y arremullant-se de cap a pèus», MGadea (*T. del Xè* III, 49).

Amb concreció toponímica, com sigui que això s'esdevé en molts indrets de la costa, anomenats *Estufador* perquè, engolfant-s'hi l'aigua, entre penyes, salta per dins enfilant-se fins a esquitxar el qui s'hi acostava (a la Costa de Llevant un a StPolM, molts des de Blanes, 1920 ---). Però també a les Illes (*S'Estufado(r)*) a la costa E. de Formentera (1963); i no menys a la costa val., on és molt conspicu el de Peníscola etc.; i també en el Sud: «a l'*Estufaó*r l'aigua de mar *estúfa* ---» Alfàs (1963); un altre a Moraira etc.; a Orpesa s'altera per influència de l'onomatopeia *éuf*: *l'aséufadó* bufador

d'una roca costera, per on saltava l'aigua de les onades agitades (ara l'han tapat), 1961.

Estuf: «Mentre 'l borboll en l'aygua ressona, y cri-dadissa, / tot allunyant-se, l'altre gira a Hesperis los ulls, / y, en son *estuf* de glòria, com la neu, fonedissa, / apatonar-li gosa los caragolats rulls», *Atl.* de 1867 (canviat després en «y en sa illusió, com rosa de bosc esfulladissa»). També en l'acc. moral 'orgull': «la santa família es quedà feta una pedra; l'enamorat, avergonyit, i sos pares, amb l'*estuf* de qui no sap com se les hau», AntCayrol (*Cont. Cerd.*, 64). Es diu sobretot de l'avinguda impetuosa, d'un riuet, corrent, sèquia etc., que en general no en porta o bé poca: «va venir un *estuf* d'aigua» (en el torrent) Tordera, Hostalric (1931); «baixava un *estuf* d'aigua per la Calçada» Figueres; per això als còrrecs on això sol passar els diuen *C. d'estuf*: «El Còrrec del Salt no porta pas aigua sempre: és un *kôræk d'estúf*» Cantallops (1958); «nosaltres, quan reguem, diem que ja *baixa l'estuf*» Pineda (1971); Fontserè encarregava afegir *estuf* al *DOrt.* (c. 1920).

D'estuf loc. adv. «com un xafec»: «al bell mig de l'escala l'escataineig li caigué *d'estuf*», AntCayrol (*Cerdà, Cont.*, 36). Sovint, la combinació un *estuf de* ha fet que s'alteri la combinació final; *estuf* usat per JRoselló, *Manyoc de Fr. Mall.* (c. a la p. 127); *estufos* men., *AlcM*; i sobretot *estup*: el citat amic de Tordera tan aviat deia *estúp* com *estúf*; en pobles de l'Emp. o Garrotxa he sentit «si baixava l'*estup* faria por de veure com aixecava aquestes rocasses»; «va ser un *estúb* d'ajgàs» Monells, 1958.

Sobretot Pere Coromines va emprar sovint la paraula amb aquesta forma i significat: «els fets reals s'han produït després dels fets imaginaris que els precediren; és com les riuades d'*estup*, que l'aigua baixa darrere les pedres, que marxen davant», 15-iv-1941 (*Calendari de Bagatelles*, p. 62ss.); «aqueixes percepcions del sentit del diví poden ser minses ---, o guanyar de grau en grau, fins a estabornir l'ésser, arruixar-lo com una pluja subtil, o veritablement inundar-lo amb el seu *estup* impetuós, sangllaçar-lo en un pur èxtasi» (*Jardins de St. Pol.*, p. 193); *Llàgrimes de StLlorenç* I, 2 p., § 3, p. 50, text en *BOTRE*. 'Afluència brusca de gent': «la Xica, neguitosa, va aprofitar l'entrada d'un *estup* de pagesos --- per a plantar el Ros amb la paraula a la boca», VCatalà (*Ombrivoles*, 69.5). Un fet fonètic semblant es produeix en gascò *estouip* com a variant d'*estouif* «chaleur étouffante» (Palay).

Estufa mall.: «el que a sos versos responga / no surta des botadó: / --- / perquè si espera que ponga / sa gallina que ja grufa, / pendrà molta més *estufa*, / causant-se son propi estrago: / fassa sa volta des pago, / qu'en mirar-se es peus s'arrufa», GRoca Reus († 1852, *JMBover, BiEscrBal.* II, 279.2.10). *Estufer* 'abonyegat?': «dos càneters de coure migensers: la un tot *stufar*; l'altra, apedesat ab plom» Bna. 1437, *BABL* XI, 156. *Estufada*. *Estufarrada*; *estufarranyat*; *estufarrar*: «Vida, que m'has *estufarrat* de vi: deix quiet el barral», *Canyissaes* (82), i cf. l'ed. *Canyís* de SGuarner (p. 152). *Estufera*. *Estuferat*. *Estufet*. *Estufón* «es-